

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาระดับการยอมรับและปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม เพื่อนำผลของการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือของชุมชนในท้องถิ่นในการจัดการอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม และเป็นแนวทางในการศึกษาข้อมูลเพื่อเตรียมการประกาศจัดตั้งพื้นที่อนุรักษ์แห่งใหม่ของประเทศในอนาคต

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เฉพาะหมู่บ้านที่มีเขตการปกครองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม จำนวน 109 คน จากทั้งหมด 55 หมู่บ้าน (สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ลาออกไป 1 คน) โดยทำการวิจัยศึกษาทุกหน่วยประชากร จากนั้นได้นำไปประมวลผลวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS of Windows วิเคราะห์ผลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม คือการยอมรับของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม กับตัวแปรต้นที่กำหนดไว้ในกรอบความคิดทั้ง 5 ปัจจัย คือระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการกำหนดและบำรุงรักษาแนวเขตการได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว และการได้รับข่าวสารการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม โดยอาศัยเทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ในการทดสอบสมมติฐาน โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นไว้ที่ .05 สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยกำหนดการยอมรับขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

1.1 ลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับครัวเรือนและลักษณะทางประชากร

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เฉพาะหมู่บ้านที่มีเขตการปกครองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 90.8 มีอายุอยู่ในวัยทำงาน คือ ระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 44 และอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 31 โดยมีอายุเฉลี่ยประมาณ 41 ปี มีระดับการศึกษาไม่เกินมัธยมศึกษาตอนปลาย ม. 6 หรือ ม.ศ. 5 คิดเป็นร้อยละ 89.9 และนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 97.2

1.2 ฐานะทางเศรษฐกิจ

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เฉพาะหมู่บ้านที่มีเขตการปกครองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 79.8 สำหรับอาชีพรอง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างร้อยละ 22 ค่าขายร้อยละ 21.1 และรับจ้างร้อยละ 22 ตามลำดับ รายได้ของครัวเรือนต่อปีจากการทำกินและมีรายได้จากในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ส่วนใหญ่ไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 75.2 โดยมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 10,045.87 บาท ส่วนรายได้ของครัวเรือนต่อปีจากการทำกินและมีรายได้จากนอกเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมไม่เกิน 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 75.3 โดยมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 32,832.11 บาท ขนาดพื้นที่ถือครอง ส่วนใหญ่ไม่เกิน 20 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 80.76 โดยมีขนาดพื้นที่ถือครองเฉลี่ยประมาณ 14.5 ไร่ จำนวนแปลงที่ดินถือครอง เกินครั้งหนึ่งถือครองที่ดิน จำนวน 2 แปลง คิดเป็นร้อยละ 66.1 สำหรับเอกสารสิทธิ์รับรองการทำประโยชน์ที่ดินเป็นโฉนดที่ดิน คิดเป็นร้อยละ 28.4 สปก. 4-01 ร้อยละ 22 นส.3 นส. 3 ก ร้อยละ 17.4 และอื่น ๆ (ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ใบฉบบจอง ที่ดินราชพัสดุ) ร้อยละ 12.9 ตามลำดับ

1.3 การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการกำหนดและบำรุงรักษาแนวเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เฉพาะหมู่บ้านที่มีเขตการปกครองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดและบำรุงรักษาแนวเขตอุทยานฯ คิดเป็นร้อยละ 84.4 สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดและบำรุงรักษาแนวเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ประเด็นการมีส่วนร่วมกันกำหนดรูปแบบแนวเขตและการใช้ประโยชน์จากแนวเขต เห็นด้วยเกินกว่าครึ่งหนึ่งในการใช้ปักป้ายคิดเป็นร้อยละ 52.3 การปลูกต้นไม้โดยให้ราษฎรได้ใช้

ประโยชน์ด้วยคิดเป็นร้อยละ 50.5 เห็นด้วยกับการทำเป็นถนน และทำเป็นคู หรือคลองเพื่อให้ราษฎรได้ใช้ประโยชน์ด้วยคิดเป็นร้อยละที่เท่ากัน คือ 47.7

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดและบำรุงรักษาแนวเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ประเด็นการมีส่วนร่วมกันดูแลรักษาแนวเขต เห็นด้วยเกือบครึ่งหนึ่งกับการให้ราษฎรร่วมกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ซ่อมแซมแนวเขตให้มีสภาพอยู่ตลอดเวลาคิดเป็นร้อยละ 49.5 เห็นด้วยกับการให้ราษฎรร่วมกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ออกตรวจดูแลรักษาป้องกันแนวเขตอย่างสม่ำเสมอคิดเป็นร้อยละ 46.8 และเห็นด้วยอย่างยิ่งคิดเป็นร้อยละ 40.4 เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการจ้างราษฎรที่อาศัยอยู่ติดแนวเขตคิดเป็นร้อยละ 45 และเห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 40.3

1.4 การได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เฉพาะหมู่บ้านที่มีเขตการปกครองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ส่วนใหญ่ไม่เคยการได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม คิดเป็นร้อยละ 90 สำหรับประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยวได้จากการได้ขายพืชผลการเกษตรให้แก่นักท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 42.20

1.5 การได้รับข่าวสารการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เฉพาะหมู่บ้านที่มีเขตการปกครองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับคุณค่าและการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมเกินกว่าครึ่งหนึ่งกล่าวคือ ได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ผู้ใหญ่บ้าน และสื่อมวลชนรวมกันคิดเป็นร้อยละ 56 ข่าวสารเกี่ยวกับประโยชน์ทางตรงของป่าไม้ เช่น ให้อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค โดยได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ผู้ใหญ่บ้าน เกษตรตำบล และอื่น ๆ (สาธารณสุข ที่ดินอำเภอ องค์กรเอกชน นักท่องเที่ยว ลูกหลาน ราษฎร) รวมกันเกือบครึ่งหนึ่งคิดเป็นร้อยละ 47.6 ข่าวสารเกี่ยวกับประโยชน์ทางอ้อมของป่าไม้ เช่น ป้องกันดินพังทลาย ทำให้ฝนตกตามฤดูกาล ทำให้อุณหภูมิไม่ร้อนเกินไป ได้รับจากเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ผู้ใหญ่บ้าน เกษตรตำบล และสื่อมวลชนรวมกันคิดเป็นร้อยละ 80.7 ข่าวสารเกี่ยวกับกฎระเบียบของอุทยานแห่งชาติ ได้รับจากผู้ใหญ่บ้าน เกษตรตำบล ครู และสื่อมวลชนรวมกันเกินกว่าครึ่งหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 58.71 ข่าวสารเกี่ยวกับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ได้รับจากเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ผู้ใหญ่บ้าน และสื่อมวลชนรวมกันเกือบครึ่งหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 43.1 ข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของ

อุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ได้รับจากผู้ใหญ่บ้าน เกษตรตำบล ล้อมวลชน และอื่น ๆ (สาธารณสุข ที่ดินอำเภอ องค์กรเอกชน นักท่องเที่ยว ลูกหลาน ราษฎร) รวมกันเกินกว่าครึ่งหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 64.22 ข่าวสารเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวที่เข้าไปชมอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ได้รับจากเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ผู้ใหญ่บ้าน เกษตรตำบล และล้อมวลชนรวมกันเกินกว่าครึ่งหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 67.89

1.6 การยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เฉพาะหมู่บ้านที่มีเขตการปกครองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ยอมรับว่าเห็นด้วยเกินกว่าครึ่งหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 67.89 เห็นว่าทำให้มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเพิ่มขึ้นร้อยละ 64.20 ยอมรับว่าการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติทำให้ราษฎรในท้องถิ่นมีงานทำเพิ่มขึ้น เช่น เป็นลูกจ้างของอุทยานแห่งชาติ ร้อยละ 63.30 ยอมรับว่าการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติทำให้ท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ ๆ ได้รับการพัฒนาไปด้วย เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา ร้อยละ 62.40 ยอมรับว่าการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติทำให้ราษฎรในท้องถิ่นจำหน่ายผลผลิตการเกษตรให้แก่นักท่องเที่ยว ร้อยละ 61.47 ยอมรับว่าการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติเป็นหลักประกันว่าป่าจะไม่ถูกทำลาย ร้อยละ 57.80 ยอมรับว่าการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติทำให้ราษฎรในท้องถิ่นมีรายได้จากการขายอาหาร เครื่องดื่ม ให้แก่นักท่องเที่ยว ยอมรับว่าเห็นด้วยเกินกว่าครึ่งหนึ่ง ว่าอุทยานแห่งชาติเป็นแหล่งอนุรักษ์ธรรมชาติที่เป็นต้นกำเนิดของสายน้ำ และการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติเป็นการดำเนินการตามแนวทางของประเทศที่เจริญแล้ว คิดเป็นร้อยละที่เท่ากัน คือ 54.13 และยอมรับว่าเห็นด้วยเกือบครึ่งหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 47.70 ว่าการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติจะช่วยให้สัตว์ป่าไม่ถูกล่าจนสูญพันธุ์ ซึ่งจะเห็นได้ว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เฉพาะหมู่บ้านที่มีเขตการปกครองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ ความเจริญของท้องถิ่น และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ

1.7 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการกำหนดสมมติฐานของวิจัยเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาดังกล่าวข้างต้นทำให้ทราบผลการทดสอบสมมติฐาน สรุปได้ดังนี้

1.7.1 ระดับการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เฉพาะหมู่บ้านที่มีเขตการปกครองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.7.2 รายได้ภายในอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เฉพาะหมู่บ้านที่มีเขตการปกครองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.7.3 การถือครองที่ดินของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เฉพาะหมู่บ้านที่มีเขตการปกครองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.7.4 การมีส่วนร่วมกันกำหนดรูปแบบแนวเขตและการใช้ประโยชน์จากแนวเขต โดยการปลูกต้นไม้โดยให้ราษฎรได้ใช้ประโยชน์ด้วยของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เฉพาะหมู่บ้านที่มีเขตการปกครองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

1.7.5 การมีส่วนร่วมกันดูแลรักษาแนวเขต โดยควรจ้างราษฎรที่อาศัยอยู่ติดแนวเขตของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เฉพาะหมู่บ้านที่มีเขตการปกครองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

1.7.6 การได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เฉพาะหมู่บ้านที่มีเขตการปกครองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.7.7 การได้รับข่าวสารการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เฉพาะหมู่บ้านที่มีเขตการปกครองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

2. อภิปรายผล

การศึกษาปัจจัยกำหนดการยอมรับของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม เฉพาะหมู่บ้านที่มีเขตการปกครองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ระดับการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม

จากการศึกษาพบว่าระดับการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม อาจจะเนื่องมาจากระดับการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ใช่เป็นตัวบ่งชี้ว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีส่วนกำหนดในการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับอนามัยแผนใหม่ ศึกษาเฉพาะกรณี : ตำบลหัวดง อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ ของสุพจน์ สมชาติ (2524) ที่กล่าวว่าหัวหน้าครุฑเรือนที่มีการศึกษาสูงกว่าประถมปีที่ 4 ยอมรับอนามัยแผนใหม่มากกว่าหัวหน้าครุฑเรือนที่มีการศึกษาประถมปีที่ 4 และต่ำกว่าประถมปีที่ 4 และงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมของชาวไทยภูเขาเผ่าแม่วหมูที่ 19 บ้านป่ากลาง ตำบลศิลาแลง อำเภอบัว จังหวัดน่าน ของอำนาจศาสตร์ หัสดิน (2528) ที่กล่าวว่าหัวหน้าครอบครัวชาวเขาเผ่าแม่วที่มีระดับการศึกษาสูงจะยอมรับนวัตกรรมมากกว่าหัวหน้าครอบครัวชาวเขาเผ่าแม่วที่มีระดับการศึกษาต่ำ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ระดับการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เฉพาะหมู่บ้านที่มีเขตการปกครองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมไม่ได้กำหนดการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม

2.2 รายได้ภายในอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม

จากการศึกษาพบว่ารายได้ภายในอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับของผู้ปกครองต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดยโสธร ของอรพรรณ แวดล้อม (2535) ที่กล่าวว่าระดับรายได้ของผู้ปกครองของเด็กเล็กที่มีอายุ 3 - 6 ปีไม่มีอิทธิพลต่อการยอมรับของผู้ปกครองต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้นจะเห็นได้ว่า รายได้ภายในอุทยาน

แห่งชาติป่าแม่ปืมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เฉพาะหมู่บ้านที่มีเขตการปกครองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมไม่ได้กำหนดการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม

2.3 การถือครองที่ดินของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม

จากการศึกษาพบว่า การถือครองที่ดินของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยอมรับการใช้ปฐมนิคมเพื่อปรับปรุงดินเปรี้ยวของเกษตรกรในตำบลศิระกระบือ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ของสหัส นิลพันธ์ (2519) ที่กล่าวว่า ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับกระบวนการยอมรับการใช้ปฐมนิคมเพื่อปรับปรุงดินเปรี้ยว และงานวิจัยเรื่อง การยอมรับการทำน่าน้ำคั้นใหม่ของเกษตรกรผู้นำ จังหวัดสิงห์บุรี ของบุลศักดิ์ โพธิเจริญ (2528) ที่กล่าวว่า การถือครองที่ดินของเกษตรกรผู้นำมีผลทำให้อัตราการยอมรับการทำน่าน้ำคั้นใหม่แตกต่างกัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการถือครองที่ดินของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เฉพาะหมู่บ้านที่มีเขตการปกครองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ไม่ได้กำหนดการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ซึ่งสาเหตุของการถือครองที่ดินของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมอาจจะเป็นเพราะที่ดินที่ถือครองนั้นได้มีเอกสารสิทธิ์ หรือหนังสือรับรองการทำกินของราษฎรซึ่งทางรัฐได้ออกให้เพื่อเป็นการผ่อนผันให้อยู่ทำกินได้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ทั้งนี้หากพิจารณาจากลักษณะการถือครองที่ดินของประชากรศึกษาจะพบว่า ผู้ที่ถือครองที่ดินตั้งแต่ 21 ไร่ ถึง 100 ไร่ มีถึง 21 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 19.24 ถึงแม้ว่าจะมีจำนวนไม่มากนัก แต่ก็ เป็นกลุ่มที่มีการถือครองที่ดินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมจำนวนมาก และในจำนวน 1 ราย ถือครองที่ดินอยู่ระหว่าง 91-100 ไร่ ซึ่งถือว่าเป็นผู้ถือครองรายใหญ่ ในพื้นที่เขตเตรียมการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ประเด็นการถือครองจึงอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ไม่ยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม นอกจากนี้มีข้อสังเกตว่า ผู้ทำประโยชน์ที่ดินจะมีโฉนด นส.3ก นส.3 และจาก สปก.4-01 รวมกันถึง 74 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 67.8 ซึ่งเป็นเหตุผลให้ประชากรเหล่านี้ไม่ประสงค์ที่จะให้มีการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม เพราะทำให้เสียสิทธิ์ในที่ดินของตน แต่ก็มีข้อสังเกตอีกประการหนึ่งว่า การถือครองที่ดินโดยได้รับเอกสารสิทธิ์ในที่ดินแปลงใหญ่ มักจะได้รับในช่วงปี พ.ศ. 2542-2543 ทั้ง ๆ ที่การประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. 2537 แล้ว

2.4 การมีส่วนร่วมกันกำหนดรูปแบบแนวเขตและการใช้ประโยชน์จากแนวเขต โดยการปลูกต้นไม้โดยให้ราษฎรได้ใช้ประโยชน์และการมีส่วนร่วมกันดูแลรักษาแนวเขต โดยควรจ้างราษฎรที่อาศัยอยู่ติดแนวเขตของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม

จากการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมกันกำหนดรูปแบบแนวเขตและการใช้ประโยชน์จากแนวเขต โดยการปลูกต้นไม้โดยให้ราษฎรได้ใช้ประโยชน์และการจ้างราษฎรที่อาศัยอยู่ติดแนวเขตของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Jungbare (1962) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคมมีความสัมพันธ์กับการยอมรับสิ่งปฏิบัติใหม่ในฟาร์มในประเทศอินเดียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมกันกำหนดรูปแบบแนวเขตและการใช้ประโยชน์จากแนวเขต โดยการปลูกต้นไม้โดยให้ราษฎรได้ใช้ประโยชน์ และการจ้างราษฎรที่อาศัยอยู่ติดแนวเขตของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เฉพาะหมู่บ้านที่มีเขตการปกครองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมเป็นตัวกำหนดการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม เพราะฉะนั้นในการส่งเสริมให้ราษฎรหรือองค์กรในท้องถิ่นเกิดการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมขึ้นได้จะต้องส่งเสริมให้ราษฎร หรือ องค์กรในท้องถิ่นโดยเฉพาะสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นตัวแทนของราษฎรในท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานในการประกาศจัดตั้งตลอดจนการจัดการอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมในอนาคตต่อไปด้วย

2.5 การได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม

จากการศึกษาพบว่าการได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของหฤษฎี ภัทรคิลก และสิน พันธุ์พินิจ (2533 : 451-506) ที่กล่าวว่าเทคโนโลยีที่เป็นสิ่งที่มีประโยชน์และคุณค่าแล้ว เกษตรกรจะยอมรับเทคโนโลยีนั้น ดังนั้นจะเห็นว่าการได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้กำหนดการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม แต่จากทฤษฎีการยอมรับ โรเจอร์ และชูมาเกอร์ (Rogers and Shoemaker, 1983 : 172) ได้ให้คำนิยามไว้ว่าการยอมรับนวัตกรรม หมายถึง การตัดสินใจที่จะนำนวัตกรรมไปใช้อย่างเต็มที่เพราะนวัตกรรมนั้นเป็นวิถีทางที่ดีกว่าและมีประโยชน์มากกว่า

เพราะฉะนั้นในการส่งเสริมให้ราษฎร หรือองค์กรในท้องถิ่นเกิดการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมขึ้นได้จะต้องส่งเสริมให้ราษฎร หรือองค์กรในท้องถิ่นโดยเฉพาะสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นตัวแทนของราษฎรในท้องถิ่นได้ทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และประโยชน์ทางด้านนันทนาการซึ่งเป็นประโยชน์ที่ยั่งยืนต่อตนเองและส่วนรวมซึ่งเป็นประโยชน์ที่มากกว่าประโยชน์ที่ได้รับในปัจจุบัน และเป็นการส่งเสริมการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมจากการได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในอนาคต

2.6 การได้รับข่าวสารการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม

จากการศึกษาพบว่า การได้รับข่าวสารการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมซึ่งซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับอนามัยแผนใหม่ ศึกษาเฉพาะกรณี : ตำบลหัวดง อำเภอแก้งเตี้ย จังหวัดนครสวรรค์ ของสุพจน์ สมชาติ (2524) ที่กล่าวว่าหัวหน้าครัวเรือนที่รับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชนมากจะยอมรับอนามัยแผนใหม่มากกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่รับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชนน้อย และงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมของชาวไทยภูเขาเผ่ามั่ว หมู่ที่ 19 บ้านป่ากลาง ตำบลศิลาแลง อำเภอปัว จังหวัดน่าน ของอำนาจศาสตร์ หัสติน (2528) ที่กล่าวว่าหัวหน้าครอบครัวชาวเขาเผ่ามั่วที่สนใจรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชนบ่อยครั้งจะยอมรับนวัตกรรมมากกว่าหัวหน้าครอบครัวชาวเขาเผ่ามั่วที่ไม่ค่อยสนใจรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การได้รับข่าวสารการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะหมู่บ้านที่มีเขตการปกครองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมเป็นตัวกำหนดการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม เพราะฉะนั้นในการส่งเสริมให้ราษฎร หรือองค์กรในท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลเกิดการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมมากขึ้นได้จะต้องส่งเสริมให้ราษฎร หรือองค์กรในท้องถิ่น โดยเฉพาะสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นตัวแทนของราษฎรในท้องถิ่นได้รับข่าวสารการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมให้มากขึ้น โดยการจัดให้มีการออกไปประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับคุณค่าและการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ตลอดจนประโยชน์ต่างๆที่ได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ ประกอบกับการแจกเอกสารเผยแพร่ต่างๆเกี่ยวกับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติให้ราษฎรในท้องถิ่นได้รับรู้โดยทั่วถึงกัน นอกจากนี้อาจจัดให้มีนิทรรศการเกี่ยวกับขั้นตอนการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ราษฎร หรือองค์กรในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมในขั้นตอนการ

ประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติเป็นการส่งเสริมการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ได้อีกทางหนึ่ง

3. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยกำหนดการยอมรับของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบประเด็นสำคัญจากการศึกษาที่นำมาเป็นข้อเสนอแนะเพื่อนำไปสู่การจัดการในเรื่องนี้ ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่จะเห็นผลได้นั้นจะต้องใช้ระยะเวลายาวนานพอสมควร และผลที่ได้อาจจะไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาและสถานที่

2. การศึกษาในครั้งนี้จะเห็นว่าการถือครองที่ดินไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติแม่ปืม อาจจะเนื่องมาจากการถือครองที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์หรือหนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้การประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมไม่ทำให้การถือครองที่ดินของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องลดจำนวนเนื้อที่การถือครองลง ฉะนั้นจึงจะต้องประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจในเรื่องนี้ให้ดี

3. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการกำหนดและบำรุงรักษาแนวเขต โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมกันกำหนดรูปแบบแนวเขต และการใช้ประโยชน์จากแนวเขต โดยการปลูกต้นไม้เป็นแนวเขตโดยราษฎรได้ใช้ประโยชน์ด้วย มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม อาจเนื่องมาจากกิจกรรมการปลูกต้นไม้ เป็นแนวเขตเป็นสิ่งที่น่าจะเป็นไปได้สูง เนื่องจากทำง่ายโดยไม่ต้องใช้งบประมาณมาก และเมื่อต้นไม้เจริญเติบโตแล้วราษฎรในท้องถิ่นสามารถใช้ประโยชน์ได้ด้วย ฉะนั้นในการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติอื่น ๆ เราควรจะต้องส่งเสริมให้มีกิจกรรมนี้ให้มากขึ้นด้วย

4. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เห็นว่าการมีส่วนร่วมกับการกำหนดและบำรุงรักษาแนวเขต โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมกันดูแลรักษาแนวเขตโดยการจ้างราษฎรที่อาศัยอยู่ติดแนวเขตมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม อาจจะเนื่องมาจากกิจกรรมนี้ไม่ต้องลงทุนมาก และมีความเสี่ยงน้อย สำหรับผู้ปฏิบัติและเป็นการมอบความไว้วางใจให้แก่ราษฎรได้

รับผิดชอบโดยมีผลประโยชน์ตอบแทน ฉะนั้น ในการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติอื่น ๆ เราควรจะต้องส่งเสริมให้มีกิจกรรมนี้ให้มากขึ้นด้วย

5. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เห็นว่าการได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม อาจเนื่องมาจากประโยชน์ที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับในปัจจุบันเป็นประโยชน์ส่วนตัวและไม่ยั่งยืนด้วย อย่างเช่น การได้รับประโยชน์จากการได้ขายพืชผลการเกษตรให้แก่นักท่องเที่ยว ฉะนั้นจึงควรส่งเสริมให้ได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวที่เป็นประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวมและเป็นประโยชน์ที่ยั่งยืนอย่างเช่น ประโยชน์ที่ได้รับจากการเป็นมรดกคุณาศักดิ์นำชมธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติโดยไม่ทำลายธรรมชาติ ดังนั้นจึงควรให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับประโยชน์ที่จะได้จากการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติ ว่าประโยชน์อย่างไร เป็นประโยชน์ที่เกื้อหนุนตนเอง และส่วนรวม และเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติด้วยซึ่งสิ่งนี้จะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติต่อไปในอนาคตได้

6. การศึกษาวิจัยครั้งนี้เห็นว่าการได้รับข่าวสารการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืม อาจเนื่องมาจากการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมนั้นเป็นการให้ข้อมูลเบื้องต้นที่สำคัญสำหรับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นการชี้้นำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติขึ้น ฉะนั้นในการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติอื่น ๆ เราควรจะต้องส่งเสริมให้มีกิจกรรมนี้ให้มากยิ่งขึ้น

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ทำการสัมภาษณ์สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เฉพาะหมู่บ้านที่มีเขตการปกครองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ปืมทุกหน่วยประชากร ซึ่งจะเห็นว่าเป็นเพียงส่วนหนึ่งของประชากรในท้องถิ่นเท่านั้น จึงทำให้ข้อมูลที่ได้รับอาจจะไม่สมบูรณ์ดังนั้น จึงขอเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ในการวิจัยที่จะมีขึ้นต่อไปควรจะมีการวิจัยต่อเนื่อง โดยทำการศึกษาวิจัยในเรื่องเดียวกัน โดยมีประชากรกลุ่มอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากอุทยานแห่งชาติเข้ามาเป็นตัวประชากรในการศึกษาด้วยเพื่อให้ได้ผลการเปรียบเทียบการยอมรับการประกาศจัดตั้งจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุก ๆ ส่วน

2. ในการวิจัยที่จะมีขึ้นต่อไปควรจะมีการวิจัยต่อเนื่อง ควรจะศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการยอมรับการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติ เพื่อจะได้นำผลการศึกษาวิจัยไปส่งเสริมการยอมรับของราษฎรในท้องถิ่นได้เพิ่มขึ้น